

- A program keretében bejárhattuk a lengyeli Apponyi kastélyparkot, tapasztalva idős fának állapotát és kezelésének szűkös voltát.
- A vendéglátóink bemutattak továbbá kocsánytalan tölgy magtermő állományt, bükkös fokozatos erdőfelújítást, illetve erdőhasználatra kísérleti területeket, amelyek utaltak arra, hogy az erdészet szakszemélyzete igen érzékeny és fogékony a legújabb módszerek befogadására, azok alkalmazására.

A kihelyezett ülés résztvevői igen sok-

oldalú, új ismeretekkel gazdagodhattak, amit *Holdampf Gyula*, a *FVM Helyi Csoportjának* elnöke és e sorok írója megköszönt és további eredményes munkálkodást kívántak.

Dr. S Nagy László
a Szeniorok elnöke

Tő melletti történetek: Gyula bá!

A tanácselnök és a párttitkár piszkosul unatkozott. Odakint 33 °C, itt az irodában 28 °C és sok légy. A tanácsolásán ügyfél nincs, értekezlet nincs, az utcán csak a por és a reggeli csorda megszáradt lepényei. Szemben az ABC-ből ritkán lép ki egy-egy vevő, hóna alatt kisé száraz kétkilós kenyérral. Délután két óra van, ennél több történet nem várható.

A baj csak az, hogy a közeli presszó hűtője reggel elromlott, nem hűt, a víz folyik belőle. Csak langyos kőbányai világos sör kapható. Hát ezért üldögélnek az előljárók magukba roskadva a legyes irodában beletörődve a szeszélyes sors hullámvölgyeibe.

A halálos csöndben végre megreccsen a folyosó olajos padlója, egy túlsúlyos egyén nagy robajjal közeledik, az ajtón beszakítás jellegű kopogás után belép Kristóf, az erdeitemék-begyűjtő. Nagy darab, közepesen vörös fejű szeplős ember, süketnéma. Kezében egy szakadt szatyor, kikandikál belőle egy üveg érintetlen Lánchíd konyak. Kristóf egyébként már kora délutántól egy légiesen könnyű bormérgezésben szokott lenni, a konyakot inkább a felesége szerette. Erősen. Ha szükséges volt – most pedig nagyon – még viszonylag bonyolult ügyeket is meg tudott érteni, egy-egy szót reszelős torokhangon mondott, a részleteket pedig leírta (tele helyesírási hibával). Szájáról jól olvasott.

„Ömböly... feleség... zsákok... toboz...” – volt a fő mondanivaló, a lényegtelen leírta.

Na szóval nagy küzdelemben – fél szemüket a konyakos üvegen tartva – kike-rekedett a jövetel célja, miszerint a felesége a szomszédos Ömböly (határmenti) község erdejében feketefenyő-tobozt gyűjt (a koszorúkészítőknek) és kettő után az ottani vegyesboltból idetelefonál, hogy mikor mehet értük (még két asszony volt vele) a Warsavával. Várja a telefont – ha megengedik –, addig is megkínálhatja-e őket egy pohár konyakkal?

Gyula, a tanácselnök jól olvasható szájmozgással valami gyengécske tiltá-

kozást artikulált, célozva arra, hogy a konyak a feleségé, de kényszeredett mozdulatokkal elővett három poharat a szekrényből. Zavarában csak decis poharakat talált.

A történészek azt mondhatnák, így kezdődött Ömböly másodszori elfoglalása.

Az első 1921-ben volt. Úgy mesélik, hogy a román-magyar határ itt Ömbölynél mozgott, egy alkalommal a román polgárőrök Ömbölyig nyomultak vadászpuskákkal, elöltöltős puskákkal felfegyverkezve. De délutánra a magyar vonal erősítést kapott a környékbeli erdészek, vadászok lelkes csapatából, estére már a jelenlegi határ mögé szorították a románokat. Mindkét oldalon sok hőst avattak, de szerencsére még csak sebesülés sem történt.

Úgyhogy mikor megsörrent a telefon – dühös női hang sürgette Kristófit –, Gyula, akinek az agya innentől kezdve számítógép gyorsasággal improvizált, rémült arccal fordult a kissé kaptatos begyűjtőhöz: „nagy a baj, a románok elfoglalták Ömbölyt”

Az artikulálatlan hangtól kimenekültek a legyek: „az asszony! ... a toboz!”

A sokk hatására azonnal kellett inni egy pohár konyakot és még egyet. Miska, a párttitkár veleszületett tehetséggel felvette a fordulatot és segítséget ígért. Telefon ide, telefon oda és mire kiürült a Lánchidas üveg mit ad Isten, a munkásörök, mezőörök visszafoglalták a mozgalmas sorsú Ömbölyt. Kristóf őszinte hálával – a folyosó teljes szélességét felhasználva – robogva távozott.

Gyuláék némi önsajnálkozással összenéztek: „de sokat kell háborúzni egy üveg konyakért”.

Hónapokig kerülték Kristóf egészségtelenül harcias feleségét. A férje szeme alatti kék foltokkal pedig senki sem törődött, megszokták, régóta.

A háborúról mit sem sejtő békietiek unalmas délutánja igen lassan csordogált. Átmeneti érdeklődéssel a bolt előtt állók csak Gyula bácsi kissé korai hazaszekerezését szemlélték lesújtóan. Szégyellte is Gyula erősen nap, mint nap. És szidat

Gusztávot, a lovát (ilyenkor persze Gusztí, az anyád... megszólításokkal illette).

Gusztáv egy erdészettől kiselejtezett sodrott, nagy testű ló volt, hosszú ideig egy fakitermelő brigád „közelítő kerékpárjában” dolgozott mindenki kényeztetése mellett. Nagyon erős, nyugodt, jó modorú. Sajnálta a brigád – és mindenki –, hogy váratlanul kehes lett (ma is megfajthatetlen titok marad). Gyula bácsi éjjeliőr volt az erdészet központjában és egyben a közelítő lovak éjszakai gondozója. Jelentkezett, hogy kedvenc kehes lovát vágósúlyban megvinné, amit megnyugvással vettünk tudomásul, mert tudtuk jó kezekbe kerül a ló. Valóban gondos gazdája volt (hogy az étkezésében törés ne legyen, továbbra is az erdészeti takarmányból hordott haza valamennyit) és amit az állatorvosok sem tudtak megmagyarázni: néhány hét alatt a kehecske is elmúlt Gusztávnak. Ez már a cigány lókupeczek tudományába tartozott, ami sok esetben felülírta a közepes gyakorlatú állatorvosokét is.

Úgyhogy Gusztáv a falu legjobb lova lett, fényes szőrű, bivalyerős, intelligens. Még a tavaszi munkáknál is rendben volt minden, mint a pelyhet vitte az ekét, boronát. A két gacsoz tehénhez szokott Gyula csak loholni tudott utána. Büszkeség töltötte el. Igen ám, de hosszabbodtak a napok, hosszabbodott a munkaidő a határban. De nem Gusztávnak. Pontosan 5 órakor elindult haza. A kétségbeesett Gyula csak szörnyű nehézségek árán tudta befogni a szekérbe és máris repültek. Végig a főutcán kellett menni, a könnyű szekéren hevenyészett módon feldobott ekekapá éktelenül csörgött-csattogott, az is odafigyelt, akinek más dolga volt.

Nem volt haszontalan az a sok év, amit Gusztáv a favágóknál töltött. Megszokta erősen, hogy nyáron is, mikor hét ágra süt a nap, délután 5 órakor vége a munkaidőnek és rohanás haza, vár a bő vacsora. Gusztávnak kiváló étvágya volt.

Így aztán Gyula – és minden családtagja – kimerítő magyarázatokkal szolgált az ismerősöknek, miszerint nem

Gyula bácsi lustasága miatt fejezik be fényes nappal a munkát a határban, hanem Gusztáv és a favágók a hibásak. Ezek az akciók nem érték el a kellő hatást. Sőt. Mi bent az irodában – akik nehezen felejtettük a váratlan keheesség okozta bánatunkat – egyszerűen zártuk le a témát: „ki mint veti ágját...”

Gyula bá egyéként régi bútordarab volt Erdőtanyán. Már említettem Erdőtanyán a nyírbélteki erdészeti irodája, szerelő-, bognár- és kovácsműhelye, istállója raktára és hat szolgálati lakása volt. A kolónia közepén egy 120 éves hatalmas tölgy állt, az iroda udvara szélfold gondozott gyümölcsös tartozott.

A lakásokban víz, villany, parketta, cserépkályha és kényelem. Télen a cserépkályhák egyenletes meleget adtak, a nagy ablakokon besütött a nap. Nyugalom volt és békeség. Nyáron folyamatosan értek a gyümölcsök, sok volt a tyúk, csirke, tojás, kocákat, süldőket tartottunk (fene sok volt a bolha), bőven volt pálinkánk. Nem éltünk rosszul.

Gyula bá esti szolgálatát körülal kezdte, hazaterelte a laza viselkedésű kocákat, malacokat és a játékba feledkezett gyerekeket. Egyiket-másikat még gyor-

san felületesen meg is mosdatta, nehogy veréssel kezdődjön otthon az este.

Ezután látta el a lovakat gondosan és szakszerűen, majd nekiült kései vacsorájának, jóízűen elfogyasztotta. Rövidesen könnyű álmra szenderült. Jó alvó volt.

Történt egyszer (mesélte elődöm), hogy Gáspár – a fiatal erdőmérnök – elhomályosult szemekkel várta frissen diplomázott feleségét, aki új otthonába a délutáni Zsuzsivonattal érkezik. A fogadást a fiatal férj alaposan megszervezte. Jósáknak és Sándornak, a két jó megjelenésű kerületvezető erdésznek egyszerre jött meg az új Pannónia motorke-rékpárja, őket kérte meg, hogy menjenek ki az állomásra, együtt hozzák haza újdonsült feleségét Erdőtanyára.

Az illó fogadáshoz hozzátartozott egy nagy üveg rum is, mivel ez volt kedvese megszokott itala. A vonat időben megjött, sugárzó arccal lelépett feltűnő megjelenésű felesége, érzékeny ölekezés (a kísérők illedelmesen hátrább vonultak), az állomásfőnököt bevonva pillanatok alatt megitták a márkás üveg rumot és távoztak a két új motorral.

A csellengő utasok úgy emlékeznek, hogy a Pannóniak kerekei nem is érintkeztek a talajjal.

Az emelkedettség az új lakásban is

tartott. Egy ideig. Ott ugyanis (enyhén csípős) nyúlpa-prikás várta a társaságot (bár még nem volt szezonja), újabb rum és pár láda kútban lehűtött sör.

Percre-percre nőtt a hangulat és az üres üvegek száma.

Beesteledve Gyula bácsi a szokásos körútja során odaért az ünneplő házhoz. Az új asszony a gangon állt és sokadik cigarettáját szívta. Gyula bá illő módon köszönt, indult volna tovább. „Maga az Gyula bácsi?, már sokat hallottam magáról!” szölt ki Emőke, az új feleség. „Jöjjön már be egy koccintásra, nincs kivel igyak”.

A jólneveltségtől, némi kíváncsiságtól (és hát a várható ital sem volt ellenére) hajtva levett kalappal lépett be a lakásba. A látvány azonnal Emőkét igazolta. A három férfi szanaszét ledőlve, lecsúszva, az asztalon és asztal alatt nyálukat csurgatva aludt. Már nem voltak koccintós állapotban.

Gyula bá így – mentve az itteniek becsületét – egyik poharat a másik után ürítve tett eleget szolgálatával járó kötelességének. Végén még egy-két pajzán pástorábrándot is elénekelgettek, majd ki-ki békés nyugovóra tért.

Nagy természetű, őszinte idők voltak ezek.

Szőőr Levente

Megkésett búcsúk

**Wass Albert szavaival búcsúzom
Madas Andrásról**

„Amikor már nagyon fáradt leszel, és nagyon céltalannak érzed a sorsodat: egyszerre csak érted üzen az erdő.

Először csak egy kis szellővel, mely csak úgy végigsurran melletted az utcán. Fenyőillatából már alig érezhetsz valamit, de meghallod mégis, amikor a füledbe súgja:

Üzeni az erdő, hogy árnyékkal várnak rád a fák... illatukat neked gyűjtik a rét virágai... jöttödlet lesi az ösvény... jöjj, siess...!

Fájva dobban meg tőle a szíved. Torkodat fojtogatja a honvágy. De nem mehetsz. Nem eresztenek a láncok, a láthatatlan láncok, amiket rád raktak a gonosz varázslatok.

Aztán meglátsz egy felhőt, egy kicsi bolyhos fehér felhőt az égen, és tudni fogod, hogy újra üzent érted az otthoni erdő. Látni fogod emlékezetemben a régi tájakat, és úgy sajog valami benned, mint még soha addig.

Végül aztán meghallod ablakod alatt az aranyamadár fütyét. Ablakod magától kitárul. És ott ül majd a fán, és hazahív otthonod drága aranymadara: a sárgarigó.

Valami megpattan benned akkor. Szemedből előtörnek a könnyek, lemosják rólad a láthatatlan láncokat, kiömlenek az utcára is, és végigfolynak a köveken, bűvös ösvényt

mosva lábaid elé az emberek között. És te elindulsz majd ezen az ösvényen. Keletnek, mindig csak keletnek, amerre a sárgarigó hív. Így.

Most aludj jól, a mese véget ért.

A fák is alsznak már odakint.”

Kettőezer-kilenc karácsonya!

„Vass Albert: Erdők könyve” (Mesék)

F. A.

Elköszönés Henter Páltól

Nem a búcsú sorait kezdem itt, Henter Pali barátom. Elköszönés-féle ez a néhány gondolat, olyasféle, mint az eddigi találkozásaink vége. Mindig tudtuk, hogy látjuk majd egymást, amikor szükségét érezzük, és barátként beszélünk egymással, a ritkább találkozások ellenére is. Ezekben a napokban Babits Mihály szavai jutnak eszembe többször is, amelyekkel a neves kortársára emlékezett: „Mi haltunk meg őbenne, ő tovább él bennünk.” A mi ámitó, gépies, pláne: számítógépies világunkban, a szünetmentességgel dacolva, most rákattintok a „Pause” billentyűre. Hallgass ide!

Azt hiszem, a számítógépedről lemaradt ez a billentyű. A másfajta gépeid pedig, az életeddel lettek teljesebb, veled számítottak szünetmentes teremítő egységnek. Anélkül, hogy magad, bármikor számítót lettel volna, tudod,

hogyan értem! „Page up”: az elején kezdve, és a lényegét nézve, semmi nem változott az „End”-ig. Nézem a most tizenéves, évszázados jövőre szánt telepítéset, hallgatom, hogyan fojtja el a fakadó lombjával a bíbelődő nyugati szelet, és érzem, hogy itt a szegényes termőhely kevés a száz évhez. Az idő gépiesen telik addig, kinek-kinek a sajátja lejár, de ennek és más erdőidnek is lesz igézete: a látványon nem fog az idő! Ezekben a fákban szilárdul, serkent a szuggesztív törekvésed, gépestől-mindenestől. A serkentő lelked obeliszkjei ezek a rudaló fák, itt tizezrével. – „Page down?” – Ugyan! - Egyszer fent, egyszer lent. – szokták bár mondani a napi életünk folyására. „Mezei”, egyszerű körülmények között valóban, egy az életünk idefönt, azután ... – De „erdeiben”? - Erdész-lélekkel?

Kollégád tollából olvastam, hogy alapítványt kezdeményeztél, az év erdésze jutalmazására, aki az újabb időkben az elért eredményeivel, a mentalitásával kiérdemli az elismerést. Tudom, Te az erdőmérnököt is el tudod fogadni adott esetben az év erdészenek évek, mert a kerületvezetők már versengenek évek óta a nekik kijelölt szinten, lehetne mérnökök versenye is, amely bizvást sajátos kisugárzással, messzire ható ösztönzéssel párosulna. Hozzád, a szellemedhez méltó lenne. A nevedet viselné!

Szevasz Pali! „H/enter”

Apa